Tiểu Kinh Đoạn Tận Ái (Cūḷataṇhāsaṅkhaya Sutta)

Kinh Trung Bộ (VNC PHVN, 2020)

37. TIỂU KINH ĐOẠN TẬN ÁI (CũIataụhãsankhaya Suttdỳ

390. Như vầy tôi nghe. Một th&i, Thế Tôn ở tại Sãvatthi (Xá-vệ)9 Đông Viên (Pubbãrãma), giảng đường Lộc Mầu (Migãramãtu). Rồi Thiên chủ Sakka (Đế-thích) đến tại chỗ Thế Tôn ở; sau khi đếĩ^ đảnh lễ Thế Tôn và đứng một bên. Thiên chủ Sakka đứng một bên? bạch Thế Tôn: —Bạch Thế Tôn, nói một cách tóm tắt, đến mức độ nào, một Tỷ-kheo ái tận giải thoát, cứu cánh thành tựu, cứu cánh an ổn khỏi các khổ ách, cứu cánh Phạm hạnh, cứu cánh viên mãn? bậc Tối thắng giữa chư thiên và loài người?1 23 -Ở đây, này Thiên chủ? Tỷ-kheo được nghe như sau: "Thật không xứng đáng nếu có thiên vị đối với tất cả pháp3 Này Thiên chủ, nếu Tỷ-kheo được nghe như sau: "Thật không xứng đáng nếu có thiên vị đối với tất cả ph", vị ấy biết rõ tất cả pháp. Sau khi biết rõ tất cả pháp, vị ấy biết một cách rốt ráo tất cả pháp. Do biết một cách rốt ráo tất cả pháp, nếu có một cảm thọ nào? lạc thọ, khổ thọ hay bất khổ bất lạc thọ? vị ấy sống quán tánh vô thường, sống quán tánh ly tham, sống quán tánh đoạn diệt, sống quán tánh xả ly trong các cảm thọ ấy. Vị ấy nhờ sống quán tánh vô thường, sống quán tánh ly tham, sống quán tánh đoạn diet, sống quán tánh xả ly trong các cảm thọ ấy, nên không chấp trước một vật gì ở đời; do không chấp trước nên không phiền não; do không phiền não, vị ấy chứng đạt Niết-bàn.4 Vị ấy tuệ tri: “Sanh đã tận, Phạm hạnh đã thành, những việc cần làm đã làm5 không còn trở lại đời này nữa.” Này Thiên chủ, một cách tóm tắt, đến mức độ như vậy? một Tỷ-kheo ái tận giải thoát, cứu cánh thành tựu, cứu cánh an ổn khỏi các khổ ch, cứu cánh Phạm hạnh, cứu cánh viên mãn, bậc Tối thắng giữa chư thiên và loài người. Rồi Thiên chủ Sakka, sau khi hoan hỷ tín thọ lời Thế Tôn thuyết giảng, đảnh lê The Ton, thân bên hữu hướng vê Ngài roi biên mat tại cho. 391. Lúc bấy giờ5 Tôn giả Mahãmoggallãna ngồi cách Thế Tôn không xa.

1 Tham chiếu: Trưởng lão Thượng Tồn thùy miên kỉnh (T.01. 0026.83. 0559b27); Phật thuyết Ly thùy kỉnh (f.Ol. 0047. 0837a06); Tạp.(7.02. 0099.505. 0133b24); Tăng. ig(r.O2. 0125.19.3. 0593C13). 2 Trong D. II. 283, có đoạn Thiên chủ Sakka hỏi câu hỏi tương tự. 3 MA. II. 298 nói đây chỉ cho 5 uẩn, 12 xứ và 18 giới. 4 M. I. 67; s. III. 54; MA. II. 299 nói vị ấy chứng Niết-bàn nhờ đoạn trừ hết phiền não.

278 KINH TRUNG Bộ

Rồi Tôn giả Mahãmoggallãna suy nghĩ: "Không hiểu Yakkha (Dạ-xoa) kia, sau khi hoan hỷ lời Thế Tôn dạy5 có tín thọ hay không? Ta hãy tìm hiểu Dạ- xoa kia, sau khi hoan hỷ lời Thế Tôn dạy, có tín thọ hay kh6ng?" Rồi Tôn giả Mahãmoggallãna, như người lực sĩ duỗi cánh tay đang co lại, hay co lại cánh tay đang duỗi ra, biến mất ở Đông Viên? Lộc Mầu giảng đường và hiện ra ở giữa chư thiên cõi trời Ba Mươi Ba. Lúc bấy giờ, Thiên chủ Sakka, với đầy đủ năm trăm nhạc khí chư thiên,5 đang vui chơi tại vườn Nhất Bạch Liên. Thiên chủ Sakka thấy Tôn giả từ xa đến, bảo năm trăm nhạc khí chư thiên dừng nghi, đi đến Tôn giả Mahãmoggallãna; sau khi đến, thưa với Tôn giả Mahãmoggallãna: "Hãy đến dây, Thiện hữu Moggallãna; thiện lai, Thiện hữu

Moggallãna! Này Thiện hữu Moggallãna, lâu lắm Thiện hữu mới có dịp đến đây. Hãy ngồi, Thiện hữu Moggallãna, trên chỗ đã soạn sẵn." Tôn giả Mahãmoggallãna ngồi xuống trên chỗ đã soạn sẵn. Còn Thiên chủ Sakka lấy một ghế thấp khác và ngồi xuống một bên. Rồi Tôn giả Mahãmoggallãna nói với Thiên chủ Sakka đang ngồi xuống một bên: Này Kosiya, về lời thuyết giảng mà Thế Tôn đã nói cho ông một cách tóm tắt5 thật tốt lành cho chúng tôi9 nếu được nghe chỉ một phần lời thuyết giảng ấy. 392. Thiện hữu Moggallãna, chúng tôi bận nhiều công việc, chúng tôi có nhiều việc phải làm, việc làm cho chúng tôi và việc làm cho chư thiên ở cõi trời Ba Mươi Ba.6 Lại nữa, này Thiện hữu Moggallãna, lời thuyết giảng ấy được khéo nghe, khéo nắm vững, khéo suy tư5 khéo thẩm lự nên không thể mau quên được. Này Thiện hữu Moggallãna, xưa kia7 phát khởi chiến tranh giữa chư thiên và chúng asura (a-tu-la). Này Thiện hữu Moggallãna, trong trận chiến này5 chư thiên thắng, chúng asura bại. Này Thiện hữu Moggallãna, sau khi thắng trận chiến ấy và nhân dịp thắng trận, chúng tôi sau khi trở về, cho xây dựng một lâu đài tên là Vejayanta (Tối Thắng điện).8 Này Thiện hữu Moggallãna, lâu đài Vejayanta có đến một trăm vọng tháp5 trong mỗi vọng tháp CÓ bảy ngôi nhà có hình tam giác, trong môi nhà tam giác cỏ bảy tiên nữ, và mỗi tiên nữ có đến bảy thị nữ. Này Thiện hữu Moggallãna, Thiện hữu có muốn xem những điều khả ái của lâu đài Vejayanta không? Tôn giả Mahãmoggallãna im lặng nhận lời. 393. Rồi Thiên chủ Sakka cùng với Đại vương Vessavana9 để Tôn giả Mahãmoệgallãna đi trước và đi đến lâu đài Vejayanta. Các thị nữ của Thiên chủ Sakka thây Tôn giả Mahãmoggallẫna đi từ xa đên, sau khi thấy liền hổ thẹn, bẽn lẽn, rồi bước vào phòng của mình. Ví như cô dâu10 khi thấy cha chồng liền 5 MA. II. 300 nói có 5 loại. 6 Appeva sakena kararilĩyenãtỉ sakaramyameva appam mandarn, na bahu, devãnarn karamyarri pana bahu. Xem MA. II. 301. 7II. 285.

8 Thag. 1194-96; s. I. 234; DhA. I. 273. 9 Một trong những tên của Kuvera, vị chúa tể các Yakkha, quốc độ về phía Bắc. 10 MI. 186.

hổ thẹn, bẽn lẽn; cũng như vậy, các thị nữ của Thiên chủ Sakka, khi thấy Tôn giả Mahãmoggallãna liền hổ thẹn, bẽn lẽn9 rồi bước vào phòng riêng của mình. Rồi Thiên chủ Sakka và Đại vương Vessavana đưa Tôn giả Mahãmoggallãna đi thăm và xem khắp lâu đài Vejayanta: "Này Thiện hữu Moggallãna, xem điều khả ái này của lâu đài Vejayanta; xem điều khả ái này của lâu đài Vejayanta! Cái này chói sáng nhờ các công đức do Tôn giả Kosiya đã làm thời xưa; và loài người khi thây cái gì khả ái liên nói: 'Thật sự, cái này chói sáng từ chư thiên cõi trời Ba Mươi Ba. Cái này chói sáng nhờ các công đức do Tôn giả Kosiya đã làm thời xua.'" Rồi Tôn giả Mahãmoggallãna suy nghĩ: "Dạxoa này sống phóng dật một cách quá đáng. Ta hãy làm cho vị này hoảng SỢ' Tôn giả Mahãmoggallãna liền thị hiện thần thông lực5 dùng ngón chân cái làm cho lầu Vejayanta rung động5 chuyên động, chân động mạnh. Thiên chủ Sakka, Đại vương Vessavana và chư thiên ở cõi trời Ba Mươi Ba, tâm cảm thấy kỳ diệu, hy hữu: "Thật kỳ diệu thay, thật hy hữu thay đại thần thông lực, đại oai lực của Sa-môn! Với ngón chân cái, vị này làm cho thiên cung này rung động, chuyển động, chấn động mnh!" Tôn giả

Mahãmoggallãna, sau khi biết Thiên chủ Sakka đã hoảng sợ, lông tóc dựng ngược,11 liền nói với Thiên chủ Sakka: -Này Kosiya, về lời thuyết giảng mà Thế Tôn đã nói cho ông một cách tóm tắt, thật tốt lành cho chúng tôi, nếu được nghe chỉ một phần lời thuyết giảng ấy. 394. - Ở đây, này Thiện hữu Moggallãna, tôi đến chỗ Thế Tôn ở; sau khi đến? đảnh lễ Thế Tôn và đứng một bên. Này Thiện hữu Moggallãna, sau khi đứng một bên, tôi bạch với Thế Tôn như sau: "Bạch Thế Tôn5 một cách tóm tắt, đến mức độ nào, một Tỷ-kheo ái tận, giải thoát, cứu cánh thành tựu, cứu cánh an ổn khỏi các khổ ách, cứu cánh Phạm hạnh, cứu cánh viên mãn, bậc Tối thắng giữa chư thiên và loài người?59 Khi nghe nói vậy, này Thiện hữu Moggallãna, Thế Tôn nói với tôi như sau: “d dây, này Thiên chủ, Tỵ-kheo được nghe như sau: 'Thật không xứng đáng nếu có thiên vị đối với tất cả pháp.5 Này Thiên chủ, nếu Tỷ-kheo được nghe như sau: 'Thật không xứng đáng nếu có thiên vị đối với tất cả phápl vị ấy biết rõ tất cả pháp. Sau khi biết rõ tất cả ph@p, vị ấy biết một cách rốt ráo tất cả pháp. Do biết một cách rốt ráo tất cả pháp, nếu có cảm thọ nào? lạc thọ, khổ thọ hay bất khổ bất lạc thọ, vị ấy sống quán tánh vô thường, sống quán tánh ly tham, sống quán tánh đoạn diệt, sống quán tánh xả ly trong các cảm thọ ấy. Vị ấy nhờ sống quán tánh vô thường, sống quán tánh ly tham, sống quán tánh đoạn diet, sống quán tánh xả ly trong các cảm thọ ấy nên không chấp trước một vật gì ở đời; do không chấp trước nên không phiền não; do không phiền não? vị ấy chứng đạt Niết-bàn. Vị ấy tuệ tri:6 Sanh đã tận, Phạm hạnh đã thành, những việc cần làm đã làm, không còn trở lại đời này nữa.' Này Thiên chủ? một cách tóm tắt, đến mức độ như vậy, một Tỷ-kheo ái tận giải thoát, cứu cánh thành tựu, cứu

11 MA. II. 304 nói ở đây là vì quá hoan hỷ.

cánh an ổn khỏi các khổ ách, cứu cánh Phạm hạnh, cứu cánh viên mãn5 bậc Tối thắng giữa chư thiên và loài nguòd." Như vậy, này Thiện hữu Moggallăna, Thế Tôn nói một cách tóm tắt cho tôi vê ái tận giải thoát. Rồi Tôn giả Mahãmoggallãna, sau khi hoan hỷ tín thọ lời Thiên chủ Sakka nói5 như một nhà lực sĩ duỗi ra cánh tay đang co lại, hay co lại cánh tay đang duỗi ra, biến mất giữa chư thiên ở cõi trời Ba Mươi Ba và hiện ra tại Đông Viên, Lộc Mau giảng đường. Sau khi Tôn giả Mahãmoggallãna đi chẳng bao lâu, các thị nữ của Thiên chủ Sakka nói với Thiên chủ Sakka như sau: Thưa Thiên chủ, có phải vị ấy là Thế Tôn, bậc Đạo sư của Thiên chủ? Không, vị ấy không phải là Thế Tôn? bậc Đạo sư của ta. Vị ấy là đồng Phạm hạnh với ta, Tôn giả Mahãmoggallãna. —Thưa Thiên chủ, thật là điều tốt lành cho Thiên chủ5 có một vị đồng Phạm hạnh có đại thần thông, có đại oai lực như vậy. Chắc chắn vị ấy là Thế Tôn? bậc Đạo sư của Thiên chủ. 395. Rồi Tôn giả Mahãmoggallãna đến tại chỗ Thế Tôn ở; sau khi đến, đảnh lễ Thế Tôn và ngồi xuống một bên. Sau khi ngồi xuống một bên5 Tôn giả Mahãmoggallãna bạch Thế Tôn: Bạch The Ton, The Ton co Diet Chang, The Ton vừa mới nói ve ai tận giải thoát một cách tóm tắt cho một Dạ-xoa có đại oai lực? Này Moggallãna, Ta biết. Ở dây, Thiên chủ Sakka đến tại chỗ Ta ở; sau khi đến, đảnh lễ Ta rồi đứng một bên. Sau khi đứng một bên, này Moggallãna, Thiên chủ Sakka bạch với Ta: “Bạch Thế T6n, nói một cách tóm tắt, đến mức độ nào? một Tỷ-kheo ái tận giải thoát, cứu cánh thành tựu, cứu

cánh an ổn khỏi các khổ ách, cứu cánh Phạm hạnh, cứu cánh viên mãn9 bậc Tối thắng giữa chư thiên và loài người?,, Khi nghe nói vậy, này Moggallãna, Ta nói với Thiên chủ Sakka: "d đây, này Thiên chiỉ, Tỵ-kheo được nghe như sau: 'Thật không xứng đáng nếu có thiên vị đối với tất cả pháp? Này Thiên chủ, nếu Tỷ-kheo được nghe như sau: 'Thật không xứng đáng nêu có thiên vị đôi với tât cả pháp\ vị ây biết rõ tất cả pháp. Sau khi biết rõ tất cả pháp, vị ấy biết một cách rốt ráo tất cả pháp. Do biết một cách rốt ráo tất cả pháp, nêu có một cảm thọ nào, lạc thọ, khô thọ hay bất khổ bất lạc thọ, vị ấy sống quán tánh vô thường, sống quán tánh ly tham, sống quán tánh đoạn diệt, sống quán tánh xả ly trong các cảm thọ ấy. Vị ấy nhờ sống quán tánh vô thường, sống quán tánh ly tham, sống quán tánh đoạn diệt, sống quán tánh xả ly trong các cảm thọ ấy nên không chấp trước một vật gì ở đời. Do không chấp trước nên không phiền não; do không phiền não, vị ấy chứng đạt Niết-bàn. Vị ấy tuệ tri: ° Sanh đã tận, Phạm hạnh đã thành, những việc cần làm đã làm, không còn trở lại đời này nữa/ Này Thiên chủ, một cách tóm

tắt, đến mức độ như vậy, một Tỷ-kheo ái tận giải thoát, cứu cánh thành tựu, cứu cánh an ổn khỏi các khổ ách, cứu cánh Phạm hạnh, cứu cánh viên mãn, bậc Tối thắng giữa chư thiên và loài ngu&i.” Như vậy? này Moggallãna, Ta biết Ta vừa nói một cách tóm tắt về ái tận giải thoát cho Thiên chủ Sakka. Thê Tôn thuyêt giảng như vậy? Tôn giả Mahãmoggallãna hoan hỷ tín thọ lời Thế Tôn dạy.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.